

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

2018 година

Годишният доклад за дейността на "Импулс" АД, гр.Габрово за 2018 г. е изготвен съгласно изискванията на чл. 39 на Закона за счетоводството, чл. 187д и чл. 247 на Търговски закон, на база анализ на развитието, пазарните тенденции и присъствие, обществената, макро- и микро-икономическата среда, финансово-икономическото състояние на дружеството за 2018 г. и перспективите за развитие.

25.02. 2019 г.
гр. Габрово

СЪВЕТ НА ДИРЕКТОРИТЕ:

1.инж.Калоян Иванов Кашавелов

2.KHS GmbH

3.Димитър Веселинов Терзиев.....

4. Продан Пенчев Пенчев

5. Евгени Василев Попов

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Дружеството е вписано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията с ЕИК 129007677

Фирма: "ИМПУЛС" АД

Седалище: гр. Габрово

Адрес на управление: гр. Габрово

Предмет на дейност: развойно-внедрителска, производствено-сервизна и търговска дейност, времезакъснителни, средства за автоматизация, медицинска апаратура, технологично оборудване, възли и детайли, инструменти, стоки и услуги за населението, хотелиерски и туристически услуги.

Собственост: Дружеството е:
100 % - частна собственост;

Капитал: Дружеството е с капитал 376470 лв., разпределен в 376470 бр. акции с номинална стойност 1 лв. всяка една.

Акционери:	Участие в капитала:
„Импулс 98“ АД Габрово	78.08
KHS GmbH Германия	15.15
Физически лица	6.77
Общо:	100.00%

Органи на управление: Дружеството е с Едностепенна форма на управление:

- **Съвет на директорите**

Наименование и друга идентификация	Описание на типа свързаност
инж. Калоян Иванов Кашавелов	Председател на СД
Димитър Веселинов Терзиев	Член на СД
Продан Пенчев Пенчев	Член на СД
Евгени Василев Попов	Член на СД
"KHS" GmbH	Член на СД

и се представлява от инж. Калоян Иванов Кашавелов –
Изпълнителен директор

Клонове Дружеството няма регистрирани клонове
(чл. 39, т. 7 от ЗС):

Свързани лица: Дружеството има свързани лица, както следва:

„Импулс 98“ АД Габрово
KHS GmbH Германия
Физически лица

II. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДЕЙНОСТТА (съгл. чл. 39, т. 1 от ЗС)

Регистрираният предмет на дейност е: развойно-внедрителска, производствено-сервизна и търговска дейност, времезакъснителни, средства за автоматизация, медицинска апаратура,

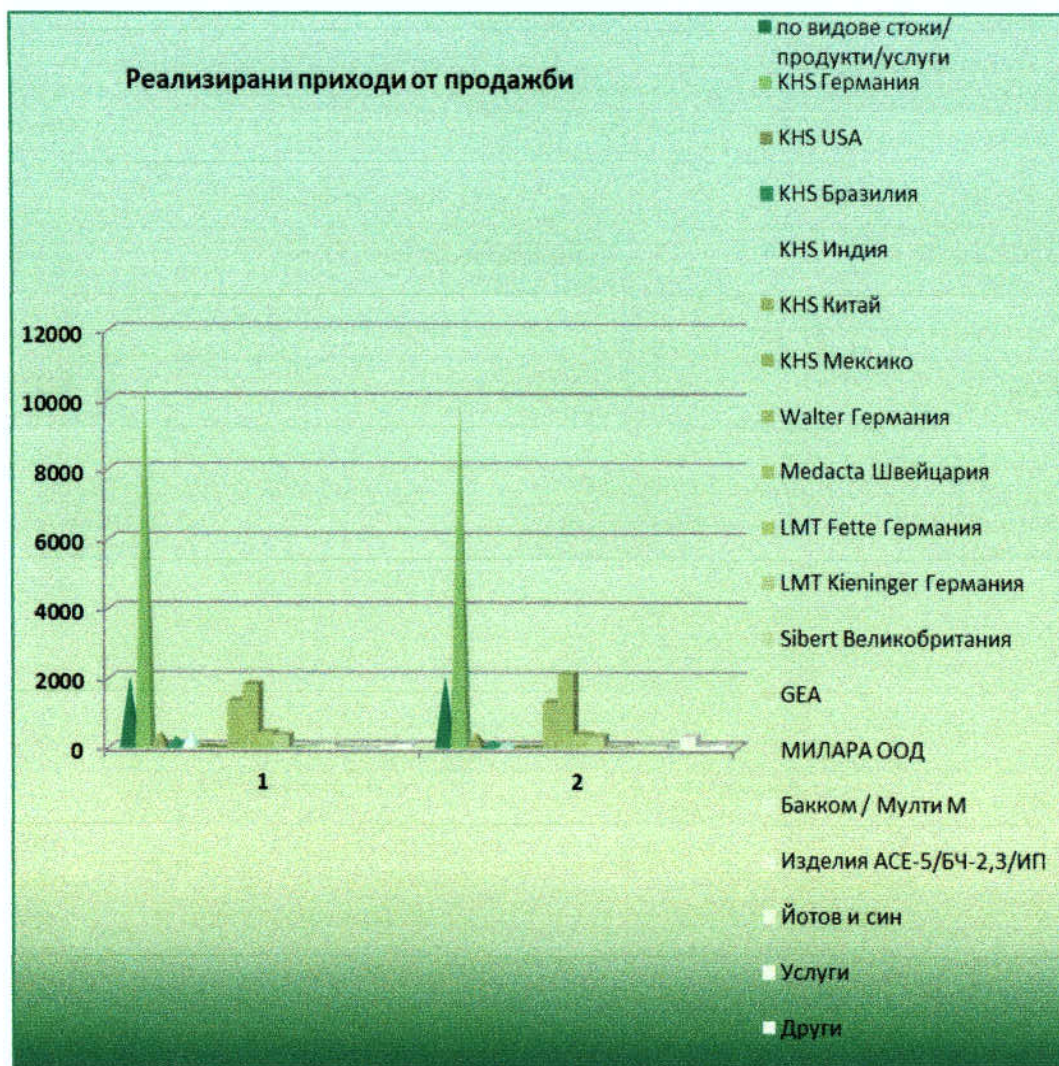
технологично оборудване, възли и детайли, инструменти, стоки и услуги за населението, хотелиерски и туристически услуги.

През 2018 и 2017 година "Импулс" АД осъществява предимно дейности, свързани с производство на метални изделия – детайли и възли.

Реализираните приходи по видове стоки/ продукти / услуги от дейността за 2018 г. и тяхното изменение спрямо 2017 г. са както следва:

(хил.лв.)

Реализирани приходи от продажби			
по видове стоки/ продукти/услуги	2018	2017	изменение %
KHS Германия	10662	10046	106%
KHS USA	428	411	104%
KHS Бразилия	277	163	170%
KHS Индия	428	132	324%
KHS Китай	23	0	0
KHS Мексико	1	1	100%
Walter Германия	1365	1314	104%
Medacta Швейцария	1837	2131	86%
LMT Fette Германия	452	392	115%
LMT Kieninger Германия	368	340	108%
Sibert Великобритания	5	17	29%
GEA	67	43	156%
МИЛАРА ООД	121	99	122%
Бакком / Мулти М	21	84	25%
Изделия АСЕ-5/БЧ-2,3/ИП	4	5	80%
Йотов и син	0	337	0%
Услуги	49	45	109%
Други	89	76	117%
Общо приходи от продажби	16197	15636	104%

➤ РИСКОВЕ, ПРЕД КОИТО Е ИЗПРАВЕНО ДРУЖЕСТВОТО

При осъществяване на дейността си "Импулс" АД е изложено на определени рискове, които оказват въздействие върху неговите резултати.

* Систематични рискове:

✓ Политически риск:

Политическият риск отразява влиянието на политическите процеси в страната, които от своя страна влияят върху възвръщаемостта на инвестициите. Определящ фактор за дейността на даден отрасъл и респективно дейността на фирмата е формулираната от правителството дългосрочна икономическа програма, както и волята да се осъществяват набелязаните приоритетни стъпки. Степента на политическия риск се асоциира с вероятността за промени в неблагоприятна посока на водената от правителството икономическа политика или в по-неблагоприятния случай - смяна на правителството и като следствие от това с опасността от негативни промени в инвестиционния климат.

В условията на международна нестабилност, породена и от надигащия се тероризъм, политическият риск зависи от мерките, които правителството предприема за противодействие и за ограничаване на негативните ефекти от кризата. Икономическата и фискална политика на правителството е насочена към:

- постигане на трайна макроикономическа устойчивост;
- стимулиране конкурентоспособността на икономиката;

- подобряване качеството на социалните системи и стандарта на живот.

Основните политически рискове за България засягат:

- Стабилността на българското правителство - от това до голяма степен зависи изпълнението на заложените големи енергийни и инфраструктурни проекти, тъй като те са пряко зависими от подкрепата на правителствения орган. Политическата несигурност кара правителството да се концентрира върху популистки мерки с цел да се хареса на избирателите за сметка на разходи, които да доведат до растеж в по-дългосрочен план. Бюджет, който да се хареса на всички – и на протестиращите за повече социални помощи, и на протестиращите за по-малко корумпирана държава, и на бизнеса. На пръв поглед с финансовата рамка на държавата за следващите години правителството се е опитало да постигне точно това: да увеличи социалните плащания, като едновременно с това маркира някакви намерения за реформи в администрацията, образованието и здравеопазването.
 - *Бавното възстановяване от икономическата криза.* В тази насока следва да се обърне внимание на: действителния растеж – дали ще отговори на правителствените прогнози; очакваното покачване на износа; възможността на правителството да взима изгодни заеми на международните пазари; полаганите усилия за умерено възстановяване на вътрешното потребление;
 - *Извършените реформи и оптимизирането на процеса по усвояване на средства от ЕС.* Наблюдение на: реформите в неефективните пенсионно-осигурителни системи, здравната система и образованието; административната координация при финансирането на проекти от ЕС, подобряване процеса на отпускане, координиране и управление на средствата по европейски програми;
 - *Борбата срещу корупционните практики и организираната битова престъпност* - резултатите рефлектират върху доверието на Европа и чуждестранните инвеститори;
 - Оценката на международните рейтингови агенции за стабилността на публичните финанси на страната.
 - Правителствата се ангажират с деклариране, че ще продължават да провежда консервативна и дисциплинирана фискална политика, поддържаща референтни нива на бюджетен дефицит и стабилност в трансфера на публични финанси.
- * На база посоченото и познаването на политическата среда в страната, към момента на изготвяне на настоящия доклад, оценяваме политическия риск като: **среден**

✓ **Макроикономически рискове:**

Икономиката на България като малка държава е силно зависима от европейската и световната икономика. Подобриенето на водещите индикатори за еврозоната формират очаквания за нейното бавно и постепенно възстановяване. В краткосрочен план вътрешното търсене се очаква да бъде благоприятно повлияно от забавянето на инфлационните процеси.

Конюнктурно водещите индикатори показаха известно подобрене през последните месеци, но основните пазарни движещи сили се очаква да останат силно променливи. Темповете на възстановяване на световната икономика се очаква да останат умерени. В същото време, с нарастване на структурните предизвикателства, икономическата активност в развиващите се страни показва известна загуба на инерция.

Пазарните обеми, както и маржове се очаква да продължат да бъдат под натиск, независимо от очакваното възстановяване на икономиката.

Очакванията за бизнес климата са предпазливо оптимистични.

Най-голяма все още част от икономическия растеж се дължи на ударното усвояване на европейски средства.

Финансовото министерство предвижда 3,7 процента нарастване на БВП за 2019-а година обявено в Есенната му макроикономическа прогноза. Ако се анализира прогнозата ще се види, че 2019-та ще бъде една трудна финансова година. На първо място разглеждайки структурата на БВП се вижда, че очакванията са частното потребление да продължи да бъде водещо за растежа на БВП, но в сравнение с предходната година, темпът леко ще се забави поради по-ограниченото нарастване на заетостта. Растежът на БВП ще се повиши до 3,7% през 2019г. поради по-силните публични инвестиции и публично потребление. Ръстът на БВП за 2018 година се дължи на изцяло на по-високите доходи на населението, а износет и частните инвестиции имат малък принос за него. Когато ръстът на доходите намалее, нарастването на БВП ще се забави и за да избегне този негативен ефект правителството планира големи публични инвестиции т.е. пари от бюджета ще се наливат в различни проекти. Което най-вероятно ще доведе до чувствително свиване на фискалния резерв, а от там и на финансовата устойчивост на страната. Второто заключение е, че увеличеното вътрешно търсене, наред с повишаването на международните цени на гравата предизвиква все по-изпреварващо нарастване на вноса над износа. Последницата от което е разширяващ се търговски дефицит. Този търговски дефицит е един от основните макроикономически дисбаланси за България, които се следят както от Европейската комисия, така и от ЕЦБ. Третото заключение е, че увеличените брутни доходи е един от факторите за по-висока инфлация. Това увеличение на инфлацията може да доведе до неизпълнение на Маастрихтските критерии и влизането на България в двугодишния валутно-обменен механизъм на ERM II ще стане доста трудна задача, дори банковия сектор да премине успешно през предстоящия преглед на качеството на активите му, които ще проведе ЕЦБ. Правителството очаква нарастване на кредитирането от банките. Неяснотата около излизането на Великобритания от ЕС също могат да доведат до свиване на търсенето на произведени в България стоки и услуги на пазара в Германия – наш основен търговски партньор. И не на последно място не бива да се подценяват рисковете от водените от САЩ търговски войни.

През периода 2019-2021 година правителството ще продължава да насочва своите усилия в подкрепа на запазване на икономическата и финансовата стабилност, както и за създаване на условия за икономически растеж в съответствие със заложените приоритети, цели и мерки в Програмата за управление на правителството на България за периода 2017-2021 година.

➤ Валутен риск:

Валутният риск обобщава възможните негативни импликации върху възвращаемостта на инвестициите в страната, вследствие на промени във валутния курс. Като гарант за макроикономическата стабилност, България ще запази паричния съвет при съществуващото равнище на фиксиран валутен курс от 1.95583 лева за 1 евро до присъединяването на страната към еврозоната.

Американския долар започва 2019 година в смесени настроения, на фона на повишената волатилност на глобалните финансови пазари и преговорите между САЩ и Китай за прекратяване на търговската война между двата икономически гиганта. Напоследък виждаме сериозен ръст на прогнозите за слаб долар през 2019 година. Най-изтъкваните причини за поевтиняването на „зелените пари“ са отслабване на американската икономика и забавяне на цикъла за затягане на политиката на Федералния резерв.

Най-търгуваната валутна двойка EUR/USD регистрира рязък спад в първия работен ден на 2019г., но впоследствие започва силно възходящо движение. Понастоящем EUR/USD се търгува на нива от около 1.14. Но за да разберем какво можем да очакваме от тази валутна двойка през 2019, нека видим какво се случи през 2018г. Еурото влезе стабилно в първите дни на 2018г. и достигна нива над 1.2550, но бързо навлезе в търговски диапазон и евро/долар слезе до 1.15. Следва ръст до 1.18, за да последва нов спад до 1.13. През ноември евро/долар падна до най-ниската си стойност за последните 15 месеца – 1.1215, откъде последва лек отскок. За цената на еурото очакват влияние безкрайните брекзит преговори, както и слабите данни за икономиката на еврозоната. Очакваме тези два фактора скоро да бъдат премахнати, което ще освободи единната валута от голяма част от политическата и икономическа тежест. Предвид на всички тези фактори се очаква завръщане на евро/долар към първоначалните нива от 1.18, а впоследствие и към 1.20

От друга страна, в зависимост от степента, в която по веригата на предлагането по-високите вносни цени се пренасят в страната, може да се очаква повишаване на крайните цени и/или понижаване на печалбите на фирмите.

- * На база посоченото и познаването на икономическата среда в страната, към момента на изготвяне на настоящия доклад, оценяваме валутния риск като: **нисък**

➤ Инфляционен риск:

Инфлацията в страната е важен фактор, касаещ реалната възвращаемост на инвестициите в България. Основните рискове, свързани с инфлацията се отнасят до развитието на международните цени и до темпа на икономически растеж в страната.

Слаб оптимизъм дава Българската енергийна борса, която реално заработи от началото на 2017г. Възможността за сключване на двустранни договори на борсата ще увеличи търгуваните количества, а се очаква това да се отрази и на цената - в посока надолу. Но съществува опасност от структурни изкривявания на енергийния пазар, а от там и промяна в логиката на икономическия живот.

Годишна инфлация, измерена чрез Индекса на потребителските цени, по година									
2009г.	2010г.	2011г.	2012г.	2013г.	2014г.	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.
0.60%	4.50%	2.80%	4.20%	-1.60%	-0.90%	-0.40%	-0.10%	-2.80%	-2.80%

Източник: НСИ

Близо 3% отчетената от НСИ инфлация за 2018г. е заради поскъпването на петрола, административното повишение на цените на енергията и ефектите от всичко това върху стоките и услугите, свързани пряко или косвено с тях. Поскъпването е повсеместно, то е подкрепено и от ръста на заетостта и доходите, което подтиква хората да правят по-големи разходи и съответно подкрепят ръста на цените. Данните на НСИ показват, че през 2018г. най-много са поскъпнали застраховките на автомобилите(26%). Най-поскъпващите групи стоки и услуги са комуналните услуги, електроенергията, автомобилните горива, транспортните услуги и наемите.

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в България. Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на държавите от ЕС. Той е един от критериите за ценова стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. Годишната инфлация за декември 2018г. спрямо декември 2017г. е 2.3%. Средногодишната инфлация за периода януари – декември 2018г. спрямо периода януари – декември 2017г. е 2.6%. Според МФ през период 2018-2021г. международните цени на петрола се очаква да имат по-високи цени, като в края на 2021г. ХИПЦ в България се очаква да възлезе на 2.3%. Безработицата в България е по-ниска от средната за ЕС. В края на третото тримесечие на 2018г. броя на безработните в България спада до 174 хил.души от 178 хил.души през предходното тримесечие.

През второто тримесечие на 2018г. БВП на България отбелязва реален растеж от 3.2% на годишна база според данни на НСИ. Растежът на българската икономиката е движени от частното потребление и бруто образуването на основния капитал(инвестициите на компаниите). Потреблението на домакинствата се повишава с 8.6% на годишна база, а бруто образуването на основния капитал бележи ръст от 7% на годишна база. За сравнение, растежът в ЕС за този период на 2018г. също е движени основно от частно потребление и инвестициите на компаниите. МФ посочва, че през 2019г. частното потребление ще запази своя сравнително висок темп на прираст, а растежът на БВП ще се повиши и поради очакванията за по-високи публични инвестиции и по-голямо публично потребление.

Според тримесечното проучване на ЕЦБ ръстът на БВП през 2019г. ще е в размер на 1.5% при предишни прогнози за 1.8%. В същото време инфлацията също спада до 1.5% при предишни

прогнози за 1.7% и значително под целите на централната банка за стойности от малко под 2%. Негативен знак за ЕЦБ са и прогнозите за леко понижение и при дългосрочната инфлация, тази и за 2023г. Очакванията са тя да бъде 1.8% при предишни прогнози за 1.9%, което означава, че доверието в способностите на ЕЦБ да изпълни целите си намалява. ЕЦБ възнамерява да увеличи лихвените проценти следва лятото. Според ЕЦБ икономическия ръст през 2019г. ще е 1.5% при предишни очаквания за 1.6%. Инфлацията през 2020г. пък се очаква да е 1.6% спрямо 1.7% преди три месеца.

- * На база посоченото по-горе, към момента на изготвяне на настоящия доклад, оценяваме инфлационния риск като: **нисък**

➤ **Риск от лицензионни режими:**

Отговорните власти провеждат политика по намаляване броя на отежняващите лицензии и разрешителни, и опростяване на тези, които останат в сила. Това ще окаже благоприятно влияние върху ограничаването на бюрокрацията и корупционните практики. Създадена е и информационна система - административен регистър на регулаторните режими (лицензионни, разрешителни, регистрационни, съгласувателни).

Дейността на дружеството ни не изпитва затруднения от наличните лицензионни режими

- * На база посоченото по-горе и познаването на регулаторната среда, към момента на изготвяне на настоящия доклад, оценяваме риска от лицензионни режими като: **без риск.**

➤ **Други рискове, свързани с влиянието на основните макроикономически фактори:**

Рискът, асоцииран със степента на стабилност и перспективите за растеж на националната икономика, влияе съществено при формиране на нагласите и поведението на инвеститорите.

Прогнозите на експертите за 2019г. са - икономиката ще продължи да расте макар и леко да забавя темпото, постигнато през последните две години. И ако през изминалата 2018 г. напредъкът се е движел основно от износ и потребление, очакванията за 2019 г. са водещо да е вътрешното търсене. Аргументът - подобрени условия на пазара на труда. В допълнение лихвите по кредити и депозити ще останат ниски, като очакванията са заемите за фирмите и домакинствата да нараснат с по-високи темпове през новата година, което също ще повлияе на потреблението. То от своя страна ще доведе до умерена, но положителна инфлация през новата 2019 г. Очакванията са тя да бъде допълнително подкрепена и от по-високите цени на петрола. Задържането на цените на петрола стабилни на сравнително високи нива се дължи на ограниченията в добива от страна на Организацията на страните производителки и износителки на петрол, които започнаха в началото на 2017 г. и се очаква да продължат и през 2019 г, коментират анализатори пред CNBC. Цените на "черното злато" 2018 година бяха повлияни от по-голямата слабост на фондовите пазари, след като частичното спиране на работата на американското правителство, повишаването на лихвените проценти и търговския спор между САЩ и Китай притесниха инвеститорите и изостриха тревогите за глобалния растеж. Опасявайки се от повтаряне сценария от 2014-2016г. ОПЕК и нейните съюзници, включително Русия в края на 2018 година решиха да се върнат към свиване на производството през 2019 година. Доброволното намаляване на добива от ОПЕК, на която Саудитска Арабия е на практика лидер цели да се затегне пазара и повиши цената до 65-70 долара за барел, което не се харесва на САЩ.

Министърът на финансите Владислав Горанов съобщи, че основните показатели в есенната макроикономическа прогноза показват запазване на очакванията за икономически растеж за периода 2019-2021г. Растежът на БВП се очаква да е 3.7 на сто за 2019г. Високите международни цени от последните месеци на 2018г. на суровините и високото вътрешно търсене са фактор за повишаване на цените, което ще се ускори през 2019г., след което този ефект ще започне да

отслабва. Ще продължи тенденцията за понижаване на безработицата, която се очаква до 4.8 на сто за 2019г., 4.3 през 2020г. и 4.0 на сто през 2021г.

Основните параметри на бюджетната рамка за периода 2019-2021 година показват реалистичност на фискалните цели при спазване на установените фискални правила. В актуализираната прогноза се запазват целите за дефицита по консолидираната фискална програма (КФП), заложиени в есенната средносрочна бюджетна прогноза (СБП) за периода 2019-2021 година, съответно за 2019 година от 0,5% от БВП и достигане на балансирана бюджетна позиция през 2020 г., чрез придържане към плавни и премерени консолидационни стъпки в рамките на 0,4-0,5% годишно за прогнозния период.

Политиката по приходите е ориентирана към поддържане на икономическия растеж, подобряване на бизнес средата и насърчаване на инвестициите чрез запазване на ниски нива на данъчните ставки на корпоративните данъци и данъците върху доходите на физическите лица, ограничаване на данъчните измами и повишаване на макроикономическата и фискална устойчивост в дългосрочен план. Ключови цели продължават да бъдат запазването на фискалната устойчивост и провеждането на последователна, прозрачна и предвидима фискална политика, която да допринесе за бизнес средата, насърчаване на инвестициите и стимулиране развитието на трудовия пазар за постигане на икономически растеж и заетост, придържайки се към общите правила на ЕС. Приходната част на бюджета в СБП 2019-2021г. е с тенденция на намаление от 37.7% до 35.8%. В средносрочен план не се предвиждат значителни промени при данъците, които са един от основните инструменти на фискалната политика. Разходната част за периода 2019-2021г. също бележи спад от 38.2% до 35.8%. В СБП се предвижда запазване на ниските данъчни ставки на корпоративните данъци и тези на данъците върху доходите на физическите лица, което допринася за повишаване на икономическия растеж и има положително влияние върху търсенето и предлагането на труд.

- * На база посоченото по-горе, към момента на изготвяне на настоящия доклад, оценяваме другите рискове, свързани с влиянието на основни макроикономически фактори като: **среден**

- * **Несистематични (микроикономически) рискове:**

Традиционно несистематичните рискове се разглеждат на две нива – отраслов риск, касаещ несигурността в развитието на отрасъла ни и общ фирмен риск, произтичащ от спецификите на дружеството ни.

- ✓ **Отраслов (секторен) риск:**

Появява се във вероятността от негативни тенденции в развитието на отрасъла като цяло, технологичната обезпеченост, нормативната база, конкурентната среда и характеристиките на пазарната среда за продуктите и суровините, употребявани в отрасъла. Рискът се свързва преди всичко с отражението върху възможността за реализиране на доходи в рамките на отрасъла и по-конкретно на технологичните промени или измененията в специфичната нормативна база.

Отраслите с голям потенциал в България, които следва да се стимулират от правителството са: туризъм, селско стопанство, IT сектор, иновации и аутсорсинг на услуги.

- * На база посоченото по-горе и спецификата на отрасъла ни, към момента на изготвяне на настоящия доклад, оценяваме отрасловия риск като: **среден**

- ✓ **Технологичен риск:**

Технологичният риск е произведен от необходимите нови технологии за обслужване дейността на дружеството и от скоростта, с която се развиват те. Налице е обратна зависимост на този риск спрямо технологичното фирмено обезпечение.

- * На база използваните от дружеството ни технологии и познаването на технологичните тенденции на развитие на бранша, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме технологичния риск като: **среден**.

✓ **Фирмен риск:**

Свързан е с характера на основната дейност на дружеството, с технологията и организацията на цялостната му активност, както и с обезпечеността на дружеството с финансови ресурси. Под категории на фирмения риск са: бизнес риск и финансов риск. Основният фирмен риск е свързан със способността на дружеството да генерира приходи, а оттам и положителен финансов резултат.

Управлението на фирмения риск за дружеството ни засяга анализа на продуктите/услугите, които се предлагат от "Импулс" АД, обезпечеността с човешки ресурси, управленските решения на оперативното и стратегическо ниво, контрола върху прилагането на приетите планове и стратегии за развитие.

- * На база посоченото по-горе и спецификата на дейността ни, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме фирмения риск като: **среден**

*

✓ **Финансов риск:**

Финансовият риск на дружеството е свързан с възможността от влошаване на събираемостта на вземанията и изплащането на задълженията към банките и др. институции, което би могло да доведе до затруднено финансово състояние.

Като основен проблем в макроикономически аспект са високите стойности на междуфирмена задължнялост. Негативен ефект върху предприятията и задължнялостта имат ниският ръст на БВП, неблагоприятният бизнес климат, свиването на инвестициите, нарастването на случаите с фактическа неплатежоспособност, фалитите и бавните процедури по несъстоятелност. Броят на необслужените кредити остава висок. Положително влияние върху задължнялостта може да се очаква от засилването на износа, размера на петролните цени, получаването на средства от ЕС и евентуалното ускоряване на икономическия ръст у нас благодарение на постепенното икономическо подобрене в страните на ЕС. Но основно решение на проблема засега е ускореното усвояване на еврофондове и по-достъпното, нисколихвено, банково финансиране за бизнеса, както и директивното налагане на срокове за разплащане.

Управлението на финансовия риск за дружеството ни е фокусирано върху оптимизиране на оперативните разходи /повишаване събираемостта на вземанията/ определяне на адекватни и конкурентоспособни цени на продуктите и услугите, адекватна оценка на формите на поддържане на свободни ликвидни средства.

- * На база посоченото по-горе и анализа на финансовото ни състояние, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме финансовия риск като: **нисък**.

✓ **Ликвиден риск:**

Неспособността на дружеството да покрива насрещните си задължения съгласно техния падеж е израз на ликвиден риск. Ликвидността зависи главно от наличието в дружеството на парични средства или на съответните им алтернативи. Другият основен фактор, който влияе силно е свързан с привлечения капитал. Той трябва да се поддържа в оптимално равнище, като се контролира както нивото на заемните средства, така и стойностите на задълженията към доставчиците и към клиентите на дружеството.

Управлението на ликвидния риск за дружеството ни изисква консервативна политика по ликвидността чрез постоянно поддържане на оптимален ликвиден запас парични средства, добра

способност за финансиране на фирмената дейност, осигуряване и поддържане на адекватни кредитни ресурси, ежедневен мониторинг на наличните парични средства, предстоящи плащания и падежи.

- * На база посоченото по-горе и анализа на задълженията на дружеството ни, както и съотношението между собствения ни и привлечен капитал, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме ликвидния риск като: **нисък**.

✓ Ценови риск:

Ценовият риск се определя в две направления: по отношение на пазарната конюнктура и по отношение на вътрешнофирмените производствени разходи. Продажната цена трябва да бъде съобразена и с двата фактора, като се цели тя да покрива разходите на предприятието и да носи определена норма на печалба. Цената, съответно не следва да се отдалечава значително от дефинираната на пазара, тъй като това ще рефлектира върху търсенето на фирмените продукти/услуги.

Управлението на ценовия риск за дружеството ни изисква периодичен анализ и преговаряне на договорните параметри с клиенти и доставчици съобразно пазарните промени.

- * На база посоченото по-горе, пазарната конюнктура, както и себестойността на произведената от нас продукция / предлагани услуги, както и нивото на вътрешнофирмени разходи и нивото на печалбата ни, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме ценовия риск като: **среден**.

✓ Риск, свързан с паричния поток:

Рискът, свързан с паричния поток разглежда проблемите с наличните парични средства в дружеството. Тук от съществено значение е договорната политика, която следва да защитава фирмените финанси, като гарантира регулярни входящи потоци от страна на клиенти, както и навремени плащания на задълженията.

Управлението на риска, свързан с паричните потоци за дружеството ни изисква поддържане на положителна стойност на ликвидността, т.е. готовност за посрещане на текущите задължения.

- * На база посоченото по-горе и анализа на входящите и изходящите ни парични потоци, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме риска, свързан с паричния поток като: **нисък**.

✓ Кредитен риск:

Ако дружеството използва заемни средства, то тогава е изложено на кредитен риск. Възниква, когато съществува вероятност кредитополучателят да не изпълнява съзнателно или да е в невъзможност да изпълни поетия от него ангажимент по сключения договор за заем или когато клиентите на дружеството не са в състояние да изплатят изцяло или в обичайно предвидимите срокове дължимите от тях суми.

Управлението на кредитния риск за дружеството ни изисква предоставяне на отсрочени плащания (продажби с отложен падеж) на клиенти с дългогодишна история и партньорски взаимоотношения, добро финансово състояние и липса на нарушения по спазване на кредитния период. Кредитната ни политика има отношение към събираемостта на вземанията, които следва да се контролират текущо чрез ежедневен преглед на откритите позиции по клиенти и извършените плащания.

- * На база посоченото по-горе, познаването на кредитната политика на банките, състоянието на банковата система по време на финансова криза, както и кредитната политика на дружеството, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме кредитния риск като: **нисък**.

✓ **Инвестиционен риск:**

Инвестиционният риск се изразява в това дали реалната доходност от направена инвестиция се различава от предварително планираната такава. Поради дефицита на финансов ресурс и съществуващата финансова криза, банките не финансират много от проектите, класирани по новите рискови матрици. Налага се преразглеждане на планираните инвестиции и специално внимание върху тези с критична значимост за успеха на дружеството и върху тези с бърза възвръщаемост.

За управление на инвестиционния риск се прилага политика на хеджиране - застраховка срещу неблагоприятни събития, която не ги предотвратява, но ограничава последиците от тях.

- * На база посоченото по-горе и реализираните от нас инвестиционни мероприятия, към момента на изготвяне на настоящия доклад, оценяваме инвестиционния риск като: **среден**.

✓ **Регулативен риск:**

Регулативният риск е свързан с вероятността да се понесат загуби в резултат на нарушения или неспазване на законовите и подзаконовите нормативни актове или вътрешнодружествените документи, както и от загуби в резултат на интервенция на данъчните власти. Този риск се отнася и за промени в нормативната база, свързани с опазването на околната среда, както и с вероятността дружеството да не бъде в състояние да изпълнява предписанията и изискванията на екологичното законодателство и компетентните органи, за което да му бъдат налагани съответните наказания.

- * На база посоченото по-горе, прилаганата от дружеството ни екологична политика и познаването на нормативната база, към момента на изготвяне на настоящия доклад, оценяваме регулативния риск като: **висок**.

✓ **Рискове, свързани с продуктите и пазарите:**

Този риск се свързва с възможността на дружеството да произвежда продукти / услуги, които не могат да се реализират успешно на съществуващия пазар. Рисковете по отношение на пазарите са свързани с ограниченията, които налагат международните пазари по отношение стандартите за качество. Пазарната война се води предимно на база цена, което води до нейното редуциране.

Управлението на риска, свързан с продуктите и пазарите за дружеството ни изисква прецизна сегментация и анализ на потенциала на съществуващите пазарни сегменти и при необходимост – проучване на възможностите за диверсифициране на дейността (разработване на нови продукти и услуги за нови пазари).

- * На база посоченото по-горе и изпълнението на продуктовата и пласментната ни политики, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме рисковете, свързани с продуктите и пазарите като: **среден**.

✓ **Риск, свързан с корпоративната сигурност:**

Този риск е актуален и засяга редица аспекти от фирмената сигурност като ефективно противодействие на нелоялната конкуренция; надеждна защита на търговската тайна; прилагане на практически мерки за редуциране и неутрализиране на корпоративни заплахи; мотивиране, обучаване и възпитаване на служителите за избягване пропуски в системата за фирмена сигурност.

- * На база посоченото по-горе и познаване нивото на фирмена сигурност, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме риска, свързан с корпоративната сигурност като: **среден**.